

แถลงข่าวร่วม

รพท. ผนึกกำลังสถาบันการเงินผลักดันการแก้หนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (รพท.) ได้ออกมาตรการแก้หนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน ไปเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2566 เพื่อยกระดับมาตรฐานธุรกิจการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตลอดวงจรหนี้ โดยมาตรการที่จะเร่งบังคับใช้ก่อน คือ การให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบและเป็นธรรม (responsible lending) ที่รวมถึง การดูแลหนี้เรื้อรัง (persistent debt) และอยู่ระหว่างพิจารณาแนวทางการดูแลหนี้ครัวเรือนเพิ่มเติมควบคู่ไปด้วย ได้แก่ การทดสอบโครงการ Sandbox ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงของลูกหนี้ (risk-based pricing: RBP) และการกำหนดภาระหนี้ต่อรายได้ (debt service ratio: DSR) นั้น

นายรณดล นุ่มนนท์ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน รพท. กล่าวว่า “รพท. ในฐานะผู้กำกับดูแล ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง โดยขณะนี้เศรษฐกิจฟื้นตัวชัดเจนขึ้น จึงเหมาะสมที่จะมีมาตรการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างตรงจุดและยั่งยืน โดยดูแล (1) หนี้เสีย ให้สามารถแก้ไขได้ (2) หนี้เรื้อรัง ให้มีทางเลือกปิดจบหนี้ได้ (3) หนี้ใหม่ ให้มีคุณภาพ ไม่กลายเป็นปัญหาในอนาคต และ (4) หนี้นอกระบบ ให้มีโอกาสมากขึ้นที่จะเข้ามาอยู่ในระบบได้ โดยเกณฑ์ responsible lending จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2567 เว้นแต่ส่วนของการดูแลหนี้เรื้อรังที่จะเริ่มตั้งแต่ 1 เมษายน 2567 เป็นต้นไป

ทั้งนี้ ในการจัดทำมาตรการแก้หนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน รพท. ได้หารือกับภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ เพื่อออกแบบมาตรการที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักการ และครบวงจร ซึ่งการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนให้สำเร็จและยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยความตั้งใจจริงของทุกหน่วยงานในการร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการต่าง ๆ ให้เห็นผล เพื่อร่วมกันสร้างจุดเปลี่ยนสำคัญในการปรับพฤติกรรมของทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไป”

นายผยง ศรีวณิช ประธานสมาคมธนาคารไทย กล่าวว่า “สมาคมธนาคารไทยและธนาคารสมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย และได้บรรจุในแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี ของสมาคมธนาคารไทย ตั้งแต่ปี 2565 และได้ให้ความร่วมมือกับ รพท. ในการผลักดันมาตรการต่าง ๆ มาโดยตลอด ตั้งแต่ช่วงสถานการณ์โควิด-19 ทั้งการเสริมสภาพคล่องแก่ลูกหนี้ผ่านมาตรการ Soft Loan และสินเชื่อฟื้นฟู การแก้หนี้เดิมผ่านมาตรการบูรณาการในช่วงแรก และมาตรการเฉพาะจุดตามแนวทางการแก้หนี้ระยะยาวและโครงการพักทรัพย์พักหนี้ โดย ณ สิ้นเดือนเมษายน 2566 มีลูกหนี้ที่ยังอยู่ภายใต้การช่วยเหลือของธนาคารพาณิชย์ จำนวน 2 ล้านบัญชี ยอดหนี้ 1.88 ล้านล้านบาท จากยอดหนี้ที่เคยสูงสุด ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม

2563 จำนวน 6.12 ล้านบัญชี ยอดหนี้ 4.2 ล้านล้านบาท นอกจากนี้ ธนาคารสมาชิกฯ ยังร่วมกิจกรรมช่วยเหลือลูกหนี้อื่น ๆ รวมไปถึงมาตรการต่าง ๆ ที่ธนาคารได้ออกมาเพื่อประคับประคองลูกหนี้กลุ่มเปราะบางของตนเอง แบบตรงจุด ตรงกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

สมาคมธนาคารไทยและธนาคารสมาชิกพร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุนมาตรการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืนตามแนว responsible lending โดยการจัดการปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ของสมาคมธนาคารไทยด้านความยั่งยืน (sustainability) ตามหลักการ 5 ข้อ ได้แก่ (1) การมีความรู้ความเข้าใจในการกู้ยืม (healthy borrowing) ให้ข้อมูลเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมลูกหนี้ให้มีวินัยทางการเงิน และใช้สินเชื่อที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ (2) การแข่งขันแบบเสรีไม่ผูกขาด (open competition) ลูกหนี้ใช้บริการสินเชื่อและเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (3) ความโปร่งใสและเท่าเทียมระหว่างผู้ให้สินเชื่อ (level playing) ทุกกลุ่มเจ้าหนี้ทั้งธนาคาร Non-bank และสหกรณ์อยู่บนกฎกติกาที่เท่าเทียมกัน (4) ความยุติธรรม (fairness) อัตราดอกเบี้ยต้องสะท้อนความเสี่ยงที่เป็นจริง ลดภาระลูกหนี้ดีที่ต้องแบกภาระลูกหนี้ที่ไม่ดี (5) ความครอบคลุมและเข้าถึง (inclusion) สามารถนำข้อมูลทางเลือกมาส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อในระบบ ทุกฝ่ายมองเห็นประโยชน์ร่วมกันทั้งลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้กำกับและรัฐ ไม่ทำให้ใครต้องตกไปอยู่นอกระบบจากมาตรการที่นำมาใช้ และทุกภาคส่วนร่วมแชร์ความเสี่ยงอย่างเป็นธรรมในการแก้ปัญหาหนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนมีประสิทธิภาพ จะต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม และการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบตามความจำเป็นและตามกำลังของลูกหนี้ที่จะสามารถแบกภาระหนี้สินนั้นได้อย่างโปร่งใส โดยลูกหนี้ต้องให้ความร่วมมือด้วยการรักษาวินัยทางการเงิน ก่อหนี้เฉพาะที่จำเป็นอย่างมีวัตถุประสงค์ มีการวางแผนที่ดี เข้าใจผลที่ตามมาของการเป็นหนี้ และมีความตั้งใจจะจ่ายคืนหนี้ หากทั้งสองฝ่ายร่วมกันเชื่อว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนของประเทศจะคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น”

นายวิทย์ รัตนกร ประธานสมาคมสถาบันการเงินของรัฐ กล่าวว่า “เนื่องจากกลุ่มลูกค้าของสถาบันการเงินของรัฐส่วนใหญ่เป็นลูกค้ารายย่อยที่มีความเปราะบาง เช่น กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าและเกษตรกรที่มีรายได้ค่อนข้างน้อยและมีความไม่แน่นอนสูง มีกั้นชนทางการเงินจำกัด และกลุ่มข้าราชการที่แม้มีรายได้นั่นคงแต่ค่อนข้างน้อย อาจไม่เพียงพอรองรับภาระทางการเงินที่ต้องดูแลครอบครัว ในช่วงที่ผ่านมา สมาคมสถาบันการเงินของรัฐและสถาบันการเงินสมาชิกได้ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้อย่างเต็มที่ ทั้งการแก้หนี้เดิมและเสริมสภาพคล่องผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น มาตรการสินเชื่อสู้ภัยโควิดของธนาคารออมสิน มาตรการขยายระยะเวลาชำระเงินต้นและดอกเบี้ยของหลาย ๆ สถาบันการเงินของรัฐ ตลอดจนการให้ความรู้ เสริมทักษะทั้งทางการเงินและอาชีพ เพื่อให้ลูกค้ารายย่อยดังกล่าวผ่านช่วงวิกฤตไปได้

ดังนั้น สมาคมสถาบันการเงินของรัฐจึงพร้อมสนับสนุนมาตรการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนในครั้งนี้ โดยเฉพาะมาตรการแก้ปัญหาหนี้เรื้อรังที่ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้สินเชื่อ โดยการลดอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไปลงมาเหลือเพียงไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี จะช่วยให้ลูกหนี้จ่ายเงินต้นได้มากขึ้น และมีโอกาสสูงขึ้นใน

การปิดจบหนี้ได้โดยเร็ว ซึ่งเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับนโยบายของธนาคารออมสินในการสร้างแหล่งทุน ดอกเบี้ยต่ำและเป็นธรรมที่ได้ดำเนินการอยู่ในช่วงเวลานี้

อย่างไรก็ตาม การจะแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืนได้นั้น ต้องดำเนินการควบคู่กับการสร้างงานสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และการส่งเสริมการออมและสร้างวินัยทางการเงินให้กับประชาชน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในพันธกิจของสมาคมสถาบันการเงินของรัฐและสถาบันการเงินสมาชิกที่ได้ดำเนินการมาแล้ว และต้องดำเนินการต่อไป”

นายอธิป ศิลป์พิชการ รองประธานชมรมสินเชื่อบุคคล กล่าวว่า “ลูกค้าส่วนใหญ่ของผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) เป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยและเปราะบางกว่าลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ เช่น พนักงานบริษัทหรือพนักงานในโรงงานที่มีเงินเดือนประจำค่อนข้างต่ำ หรือพ่อค้าแม่ค้าขายของที่มีหลักฐานทางการเงินจำกัดและต้องใช้ข้อมูลทางเลือกในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ โดยในช่วงที่ผ่านมา Non-bank ได้ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ตามมาตรการ ธปท. อย่างเต็มที่

ด้วยลักษณะเฉพาะของลูกหนี้กลุ่มนี้ ที่มีความสามารถในการผ่อนชำระต่อเดือนค่อนข้างจำกัด ทำให้สินเชื่อส่วนบุคคลประเภทหมุนเวียนเป็นสินเชื่อที่เหมาะสมกับความต้องการ แต่ด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบในระยะยาวของการผ่อนชำระขั้นต่ำที่จำกัด ทำให้ลูกหนี้กลุ่มนี้เป็นหนี้เรื้อรังค่อนข้างสูง ชมรมสินเชื่อบุคคลและบริษัทสมาชิก เห็นถึงความจำเป็นและพร้อมนำเสนอทางเลือกเพื่อช่วยเหลือให้ลูกหนี้ที่มีความตั้งใจสามารถปิดจบหนี้ โดยเริ่มจากลูกค้าที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และสนับสนุนให้เกิดการเสริมความรู้พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสร้างวินัยทางการเงินที่ดีควบคู่กันไป”

นายฉัตรชัย ศิริไล ผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กล่าวว่า “ในส่วนของหนี้เกษตรกรที่เป็นปัญหาสะสมมาต่อเนื่อง ในช่วงที่ผ่านมา ธ.ก.ส. ได้ออกหลายมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรไทย แต่ด้วยปัญหาทางด้านรายได้ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ของเกษตรกรไทย โดยเฉพาะปัญหาหนี้เรื้อรังที่แม้จะเป็นสินเชื่อที่มีงวดจ่ายชำระชัดเจน (term loan) แต่การพักชำระเงินต้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลิตได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ลูกหนี้เกษตรกรจ่ายชำระเฉพาะดอกเบี้ยและไม่สามารถจ่ายคืนเงินต้นเพื่อปิดจบหนี้ได้ โดย ธ.ก.ส. ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแยกแยะกลุ่มหนี้ และจะมีแนวทางดูแลหนี้เกษตรกรที่สอดคล้องกับศักยภาพของเกษตรกรแต่ละกลุ่ม โดยจะให้ความสำคัญกับทั้งกลุ่มเกษตรกรที่ยังพอมีสภาพ เช่น มีแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ให้ตรงกับศักยภาพครัวเรือนมากขึ้น จูงใจเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกษตรกรชำระหนี้ได้มากขึ้น และบอץขึ้น สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่เป็นหนี้เรื้อรังและสูงอายุ ธ.ก.ส. ได้จัดทำ “โครงการสินเชื่อแทนคุณ” เพื่อจูงใจให้ทายาทมารับภาระหนี้ต่อและเป็นการรักษาทรัพย์สินให้คงอยู่กับครอบครัว และมาตรการลดภาระหนี้และดอกเบี้ยในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกษตรกรกลุ่มนี้สามารถปิดจบหนี้ได้”

รพท. สมาคมธนาคารไทย สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ และชมรมสินเชื่อบุคคลมีเจตนารมณ์ ร่วมกันในการผลักดันมาตรการแก้หนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน ด้วยมุ่งหวังว่ามาตรการนี้จะช่วยยกระดับ มาตรฐานธุรกิจการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ช่วยแก้ปัญหาหนี้เดิม ดูแลหนี้ใหม่ และทำให้หนี้ครัวเรือนไทยลดลง สู่ระดับที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานพร้อมที่จะร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน ร่วมกันอย่างบูรณาการต่อไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย
สมาคมธนาคารไทย
สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ
ชมรมสินเชื่อบุคคล
26 กรกฎาคม 2566